

Llengua i nació

OPINIÓ

COM EL SISTEMA FRANCÈS DE FER LA NACIÓ AMB L'ESTAT S'ESQUERDA, CONVÉ REFERMAR-SE EN LA CONVICCIÓ QUE, EN EL CAS CATALÀ, NOMÉS LA NACIÓ POT FER L'ESTAT. I ACTUAR EN CONSEQÜÈNCIA

Haurem de concloure que els manifestos en contra de la immersió lingüística són un contrafort de la situació i l'estatus actual del català. Com sabien molt bé els arquitectes de les catedrals gòtiques, hi ha d'haver dos contraforts, a banda i banda de la nau. Doncs bé, el segon contrafort és el monolingüisme. No és la seva intenció, però els defensors del monolingüisme contribueixen, des de l'altra banda, a sostenir la volta. Si uns i altres empenyen massa, potser esclafaran la nau del consens al voltant del català com a primera llengua de Catalunya sense marginació del castellà. D'aquest consens prové la promesa que el castellà no hi perdria en cas d'independència de Catalunya. D'aquí la pantomima de la plataforma Súmate, no pocs membres de la qual usen el català en petit comitè i el castellà de cara a la galeria. A la vista de les múltiples estirades d'orelles rebudes pels monolingüistes de *Koiné*, sobretot a càrrec dels partidaris de la plena normalització del català, no de la prohibició del castellà a l'àgora, tot fa preveure que la promesa oficialista de la futura cooficialitat del castellà es refermarà i adquirirà relleu.

La funció dels contraforts consisteix a evitar que els edificis es moguin, però els monolingüistes tendeixen a ficar al mateix sac els bilingüistes i els enemics del català. Pretenen assentar les bases d'un edifici que fia la plena salut de l'idioma propi en la pràctica supressió de l'altre. Per decret, no per consens polític i social. Com si poguéssim esdevenir, a la curta, un segon Portugal, on tothom sap l'espanyol, ningú l'usa i molts fan veure que amb prou feines l'entenen, tot per ancestral temor al veí, imperial o impe-

rialista. Si no fem com Portugal, pensen, ens passarà com a Irlanda, nació independent amb la llengua amb què va ser conquerida i governada durant segles. Així, doncs, només tres opcions. Una nació amb el català com a única llengua d'ús social. Una nació on el castellà arraconi més i més el català, persisteixin o no els assimilacionistes en el domini polític o hagin esdevingut bons veïns. O una nació amb dos idiomes, amb predomini no determinant de l'un o de l'altre, amb representativitat simbòlica del català, però amb el castellà ben viu i ben present a l'àgora i a la societat.

Fins i tot els que desitgen el primer escenari saben que no hi ha forma d'arribar-hi sense passar un parell o tres de generacions instal·lats en el tercer. El debat doncs, per a tot democràta, és bizantí, atès que 1, no disposem de cap possibilitat de millorar l'estatus lingüístic; i 2, ho hauran de decidir uns que encara no hi són. Potser els de *Koiné* treuen tan de pit perquè

no tenen prou en compte que el català és la llengua feble a Catalunya, i que Catalunya és el bastió del català.

A França és cert que l'Estat ha fet la nació, però ja anem veient amb quines conseqüències se'ls enferritja la maquinària d'emmotllar els francesos pel mateix patró. A Catalunya, en canvi, l'Estat només pot provenir de la nació. La nació, de la voluntat social, i la voluntat social d'uns contractes d'adhesió delicats, més fràgils perquè s'han de mantenir, refermar i eixamplar a contracorrent de l'Estat. En conseqüència, si pensem com a francesos, farem poca nació. Potser la desfarem.

La pregunta que no es fan els del grup *Koiné*, i que si s'haguessin fet hauria canviat el curs de les seves reflexions, és: hem fet alguna cosa malament perquè visqui tan lluny del català una part molt notable dels fills de la immersió? Una llengua *koiné* que serveix per comprar mitja dotzena de botons i per rebre informació estandaritzada però que no funciona com a mirall crític del col·lectiu humà que la parla és una llengua moribunda, amb enemics exteriors o sense. Una llengua que s'amputa l'expressivitat i es dialectalitza amb l'estúpida mania de facilitar-ne l'accés, s'esfilagarsa i perd la saba. Una llengua que s'autoimposa la prohibició de no remoure's i sacsejar-se per dins i des de dins resulta poc interessant, sobrerà.

És el camí de la incultura, l'escollit pel catalanisme polític en la democràcia, el que empobreix el català. Anem errats. El català no depèn del poder polític sinó de la seva fortalesa cultural. És a dir, del seu prestigi. És a dir, de la seva capacitat d'expressar el seu país. Sencer.

Escriptor

